

INDHOLD:

Landsmødet i Randers — Til de Delegerede ved Landsmødet i Randers den 10. og 11. Sept. — Program for Landsmødet i Randers. — Fra Norge — For og imod — Hjelpekassevalgene i Marts 1911 — Kvindernes Deltagelse i de offentlige Valg i Norge — Gifte Kvinder og Selverhverv — Landsmødet — Tombolen — Hovedbestyrelsen for Landsforbundet for Kvinders Valgret — Landsforbundets Kursus i Samfundslære paa Højskole — Meddelelser.

Fra Norge.

I gaar, den 11. august, kom almindelig politisk stemmeret for kvinder endelig for i stortinget.

Landskvindestemmeretsforeningens forslag refereredes. Det lød: »Stemmeberettigede er de norske borgere, mænd og kvinder, som har fyldt 25 Aar, har været bosat i landet i 5 aar og opholder sig der«.

Konstitutionskomiteens flertal havde indstillet paa forslagens vedtagelse, mens et mindretal vilde ha det forkastet.

Vi havde et litet haap om seier. Flere tegn tydet paa det. De to partier, venstre og socialdemokraterne, var vi sikre paa, for de havde gjort almindelig kvindestemmeret til programsak ved valgene. Og vi tænkte os ogsaa muligheden av, at de frisindede og høire — ialfald de første — vilde ha gaat med. Flertallet av den sittende regjering tilhører dette parti. Og efter den holdning, den har indtat, og som især gav sig udtryk i regjeringens chefs tale til Mrs. Chapman Catt under hendes besøk her i juni md., kunde vi tænke os muligheden av at hans parti i stortinget, hvor det sammen med høire er i majoritet, ogsaa vilde ha stemt for almindelig kvindestemmeret nu. At regjeringen ogsaa lot sig repræsentere i sommer ved Stemmeretsalliancens kongres i Stockholm (rigtignok av en kvinde av sit eget parti, og ikke av en av kvindestemmerettens forkjæmpere) gav forhåpninger. Men nei. Forslaget faldt. 73 stemte for og 47 imod. Det opnaadde altsaa ikke $\frac{2}{3}$ majoritet, som kræves for grundlovændringer. Socialdemokraterne stemte som én mand for, venstre — paa en principiel motstander nær — ogsaa for. Begge Partier talte varmt og dygtig kvindernes sak. Ingen av de frisindede hævet sin røst, hverken for eller imod. Høire rykket i marken med to af sine mest ansete talere. Men mat var deres tale. Begge var enige i

princippet stemmeret for kvinder, men den ene av dem, assessor Hagerup-Bull, var ytterst ængstelig for »at lægge statens ror i uprøvede hænder«. Og uagtet han erklærte, at det kun var ved »at øve politisk indflydelse, at man følte politisk ansvar«, vilde han dog ikke være med at gi kvinderne almindelig politisk stemmeret, før »de var prøvet som politikere«. Men hvordan han mente, at de utelukkede kvinder skal føle sit politiske ansvar, naar han ikke vil være med at gi dem politisk indflydelse, det forblev hans hemmelighet.

Vi har undertiden saa vanskelig for at forstaa stortingsmænds logik, vi kvinder. Den er noget anderledes nemlig, naar den gjælder os. Men parolen gav hr. assessoren sit parti, og det var kun 16 af de frisindede og høire til sammen som negtet at følge den. Imidlertid mente hr. Hagerup-Bull at om »noen aar« turde han gaa med! Ja, vi faar da haape, at de utelukkede 255000 kvinder uten »politisk indflydelse« maa ha taalmodighet til at øke sit »politiske ansvar«, som de nu er nødsaket til at skaffe sig uten den. Saa kan hr. Hagerup-Bull og hans parti med god samvittighet og under fuldt »politisk ansvar« kanske stemme for almindelig kvindestemmeret om 3 aar!

Kristiania 12. august 1911.

Fr. Mørch.

For og imod.

Det siges, at Kvinderne har det lige saagodt uden som med Valgretten. Ja, nogle, andre ikke. Mange af Slaverne i Amerika havde det materielt set bedre før end efter Borgerkrigen, men det gjorde det ikke berettiget at holde dem i Slaveri. Mændene har heller ingen Ret til at holde Kvinderne i politisk Slaveri. Kvindernes politiske Slaveri er ikke opløttende for Mændene, ligesaa lidt som Negerslaveriet var opløttende for Slaveejerne.

Der siges, at Kvinderne ikke ønsker Valgretten. Nogle ønsker den, andre ikke. Mange ikke alene ønsker den, men behøver den for at kunne beskytte sig selv, og sine Børn. Er det retfærdigt at de, der ikke ønsker Valgretten, kan sige til de andre: »Vi ønsker ikke at stemme, saa skal I heller ikke stemme.«

Jeg tror paa Folkestyre — af Folket, for Folket — men jeg tror ikke paa et Folkestyre — af den ene Halvdel af Folket for hele Folket. E. Sindsay.

Jeg er Tilhænger af Kvindernes Valgret, fordi jeg aldrig har hørt et virkeligt Argument derimod. Herbert Quick.

Jeg er Tilhænger af Kvindernes Valgret af nøjagtig samme Grund, som jeg er Tilhænger af Mændenes.

Dr. George Peckham.

Hjelpekassevalgene i Marts 1911.

I Marts d. A. foretoges der i alle Landets Kommuner uden for København Valg til Bestyrelserne for de i Henhold til Lov af 4. Maj 1907 oprettede Hjelpekasser. Paa Grundlag af de fra samtlige Kommunalraad indsendte Skemaer skal meddeles nedenstaaende Oplysninger:

Valgte Mænd og Kvinder:

Paa Frederiksberg valgtes der til Hjelpekassens Bestyrelse 6 Mænd og 5 Kvinder. Ved Kommunalbestyrelsesvalget i 1909 valgtes der 12 Mænd og 3 Kvinder.

I Provinsbyerne valgtes der ialt 517 Bestyrelsesmedlemmer, hvoraf 323 var Mænd og 194 Kvinder. De kvindelige Medlemmer udgør altsaa her 38 pCt. af hele Antallet. I 1 By valgtes der kun Mænd, i 72 Byer baade Mænd og Kvinder, og af disse var der 62 Byer, hvor Mændene og 10 hvor Kvinderne var i Flertal. Ved Byraadsvalgene i 1909 valgte kun 33 Byer kvindelige Byraadsmedlemmer, ialt 52; Kvinderne var ikke i Flertal i nogen By.

I Sognekommunerne valgtes der ialt 4331 mandlige og 2128 kvindelige Medlemmer af Hjelpekassernes Bestyrelser. En Tredjedel af Medlemmerne er saaledes Kvinder. I 193 Sognekommuner valgtes der ingen Kvinder; i 775 valgtes der baade Mænd og Kvinder, men flest Mænd, i 162 valgtes der Mænd og Kvinder, men flest Kvinder, og i 1 Sognekommune valgtes der udelukkende Kvinder. Ved Sogneraadsvalgene i 1909 valgtes der 8976 mandlige og 65 kvindelige Sogneraadsmedlemmer. Af »Statistiske Efterretninger«.